

Rejestrowanie, archiwizowanie i popularyzowanie niematerialnego dziedzictwa wsi w dobie nowych technologii - Atlas Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Wsi

Anna Weronika Brzezińska

ZA TREŚĆ ODPOWIADA CENTRALNA BIBLIOTEKA
ROLNICZA

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

NOWE TECHNOLOGIE

- rejestrowanie
- archiwizowanie

NIEMATERIALNE DZIEDZICTWO KULTUROWE

- Atlas Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Wsi

UPOWSZECHNIANIE

- popularyzowanie
- animacja społeczności lokalnych

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu
Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

(1)

NOWE TECHNOLOGIE

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu
Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ŹRÓDŁA

Archiwalne / zastane

Współczesne / wywołane

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Konstruowanie obrazu danej społeczności na podstawie:

- **Obserwacja:** zwyczajów i obrzędów, podejmowanych działań, spędzania wolnego czasu
- **Opis:** sytuacji, wydarzeń, przedmiotów
- **Gromadzenie:** przedmiotów, relacji świadków, dokumentów
- **Porządkowanie:** systematyzacja, tworzenie kategorii, kolekcji
- **Tworzenie źródeł:** monografie regionalne i problemowe, katalogi, opracowywanie relacji ustnych, repozytoria cyfrowe

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

<https://www.facebook.com/zbioryfonograficzneispan>

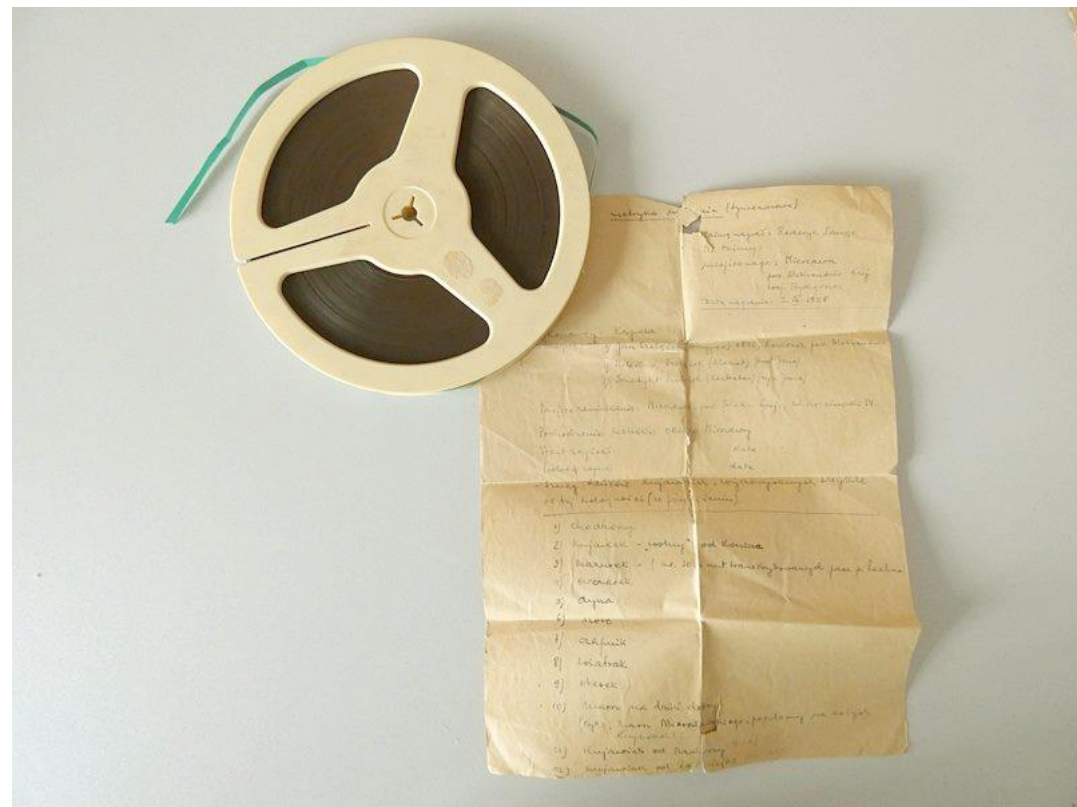

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

<https://www.oskarkolberg.pl>

<https://www.facebook.com/zbioryfonograficzneispan>

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

(2)

NIEMATERIALNE DZIEDZICTWO KULTUROWE

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu
Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Konwencja UNESCO w sprawie ochrony **niematerialnego** dziedzictwa kulturowego z 2003 roku (ratyfikacja przez Polskę w 2011 roku)
- Krajowa lista niematerialnego dziedzictwa kulturowego (pierwsze wpisy w 2013 roku)
- Rada ds. niematerialnego dziedzictwa kulturowego (20 ekspertów), opiniowanie na rzecz Ministra KiDN
- **32 wpisy** www.niematerialne.nid.pl

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

DZIEDZINY

- Tradycje i przekazy ustne, w tym język jako nośnik niematerialnego dziedzictwa kulturowego
- Sztuki widowiskowe i tradycje muzyczne
- Praktyki społeczno-kulturowe
- Wiedza i praktyki dotyczące przyrody i wszechświata
- Wiedza i umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Uroczystości odpustowe ku czci Św. Rocha z błogosławieństwem zwierząt w Mikstacie (2015)
- Tradycje kulturowe Biskupizny (2016)
- Tradycje dudziarskie w Wielkopolsce (2017)
- Tradycje weselne z Szamotuł i okolic (2017)
- Tradycje kulturowe Bambrów Poznańskich (2018)

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

OCHRONA

- Identyfikacja
- Dokumentacja
- Badanie
- Zachowanie
- Zabezpieczenie
- Promowanie
- Wzmacnianie i przekazywanie
- Rewitalizacja różnych aspektów tego dziedzictwa

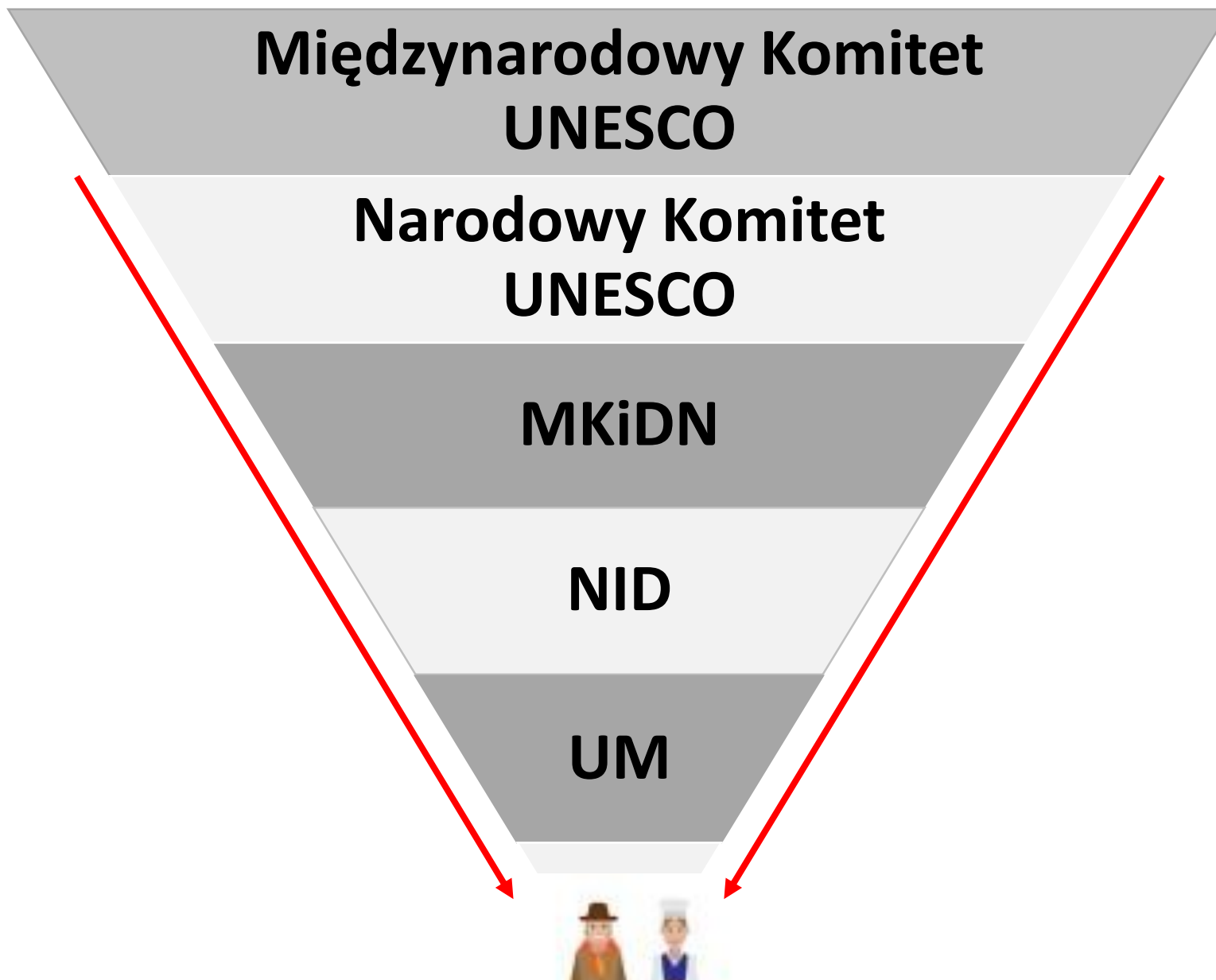
„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

SYSTEM OCHRONY

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

PROJEKT

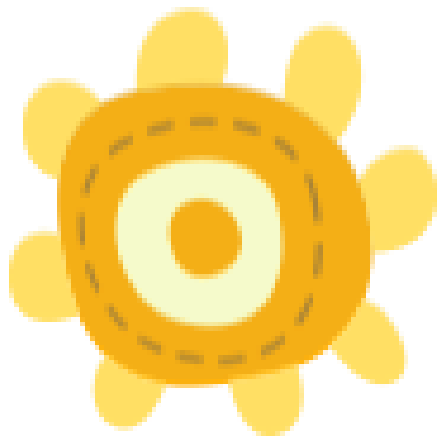
- Projekt *Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej* realizowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, nr projektu 11H 11 026580, realizowany w latach: 2012-2015
- „Jego celem jest udokumentowanie niematerialnych elementów kultury wiejskiej, które przetrwały w miejscowej tradycji, bądź zachowały się tylko w źródłach archiwalnych”
- Etnograficzne badania terenowe: **667** miejscowości / **1407** wywiadów
- **www.atlas-dziedzictwa.pl**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

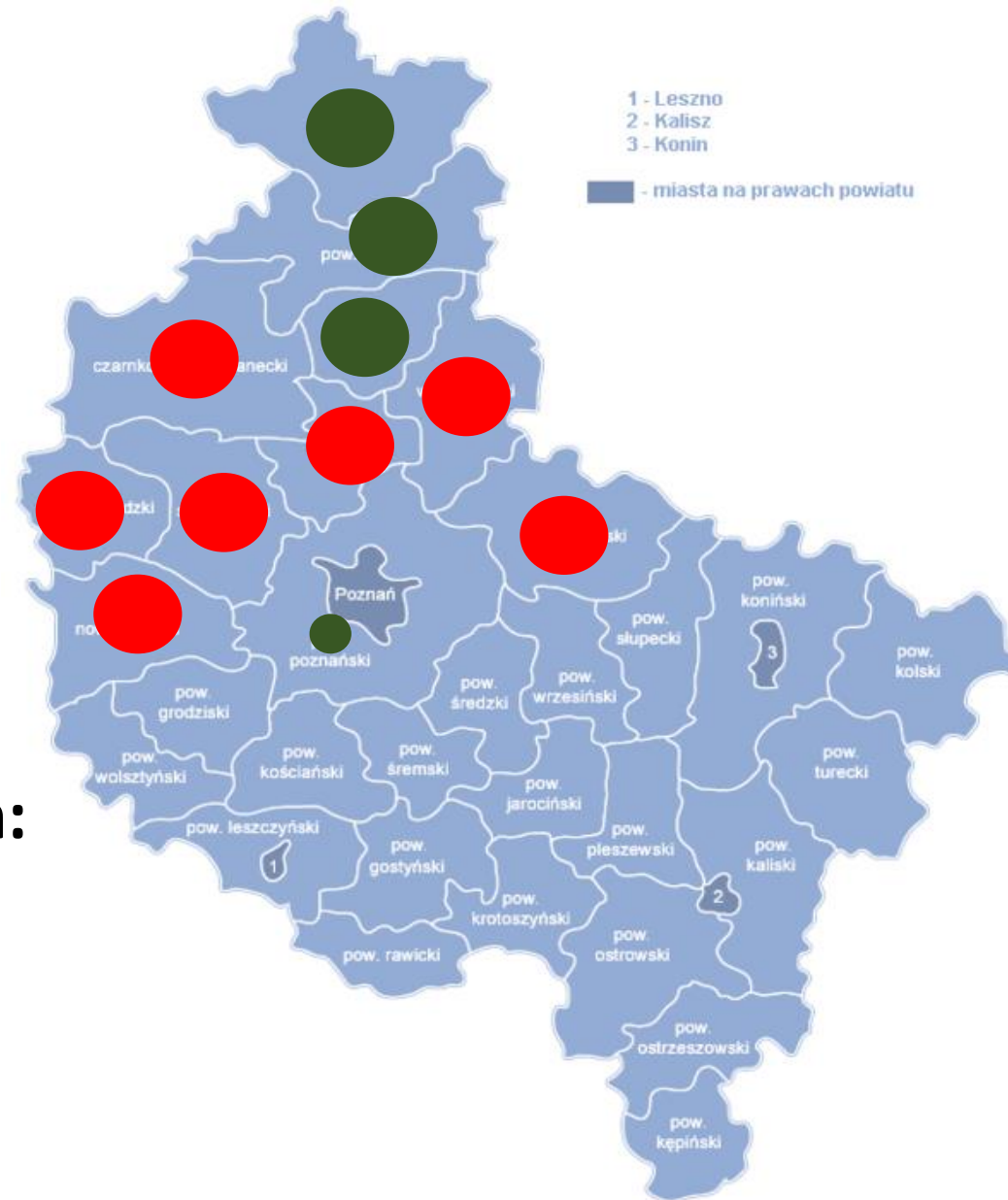
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ATLAS NIEMATERIALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO WSI WIELKOPOLSKIEJ

Badania terenowe przeprowadzane w latach:

● 2012-2015 (7 powiatów)

● 2018-2019 (3 powiaty i 1 gmina)

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej

Anna Weronika Brzezińska
Arkadiusz Jelonek
Wojciech Milewicz

Założenia, metodyka, cele

Tom 1

Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej

Mikołaj Smykowski

Powiat czarnkowsko-trzcianecki

Tom 2

Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej

Aleksandra Paprot

Powiat gnieźnieński

Tom 3

Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej

Izabela Czerniejewska

Powiat międzychodzki

Tom 4

Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej

Agata Stanisz

Powiat nowotomyski

Tom 5

Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej

Marta Machowska

Powiat obornicki

Tom 6

Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej

Teresa Jadwiga Palacz

Powiat szamotulski

Tom 7

Atlas niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi wielkopolskiej

Karolina Edhaust

Powiat wągrowiecki

Tom 8

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

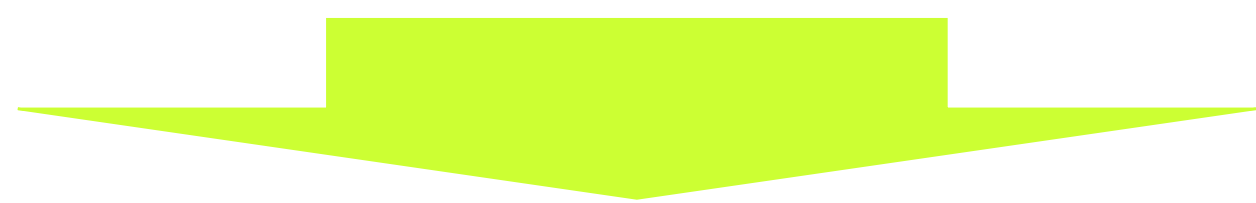
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Artykuł 15 Konwencji *Udział wspólnot, grup i jednostek*

- W ramach działań z zakresu ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego każde Państwo – Strona dąży do zapewnienia jak najszerszego udziału **wspólnot, grup** oraz, gdy to właściwe, **jednostek** które tworzą, zachowują i przekazują następnym pokoleniom takie dziedzictwo, a także do **aktywnego włączania ich w zarządzanie nim**.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

(3)

UPOWSZECHNIANIE

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu
Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

UPOWSZECHNIANIE

- **Udostępnianie** treści kultury
- **Organizowanie** działań mających na celu upowszechnianie treści kultury
- **Zachęcanie** do uczestnictwa w działaniach
- **Kształtowanie** wspólnoty poprzez odwoływanie się do norm i tradycji kultury funkcjonującej na danym obszarze
- **CEL** → **autorefleksja** jednostek i grup nad stanem swojej kultury

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

DZIAŁANIA

- udokumentowania niematerialnych elementów kultury wiejskiej, które przetrwały w miejscowej tradycji, bądź zachowały się tylko w źródłach archiwalnych

współdziałanie

współbadanie

współorganizowanie

współpopularyzowanie

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego:
program *Dziedzictwo kulturowe*, priorytet *Kultura ludowa i tradycyjna*
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

Pulteram - żywa
tradycja w
Wielkopolsce

Muradyny, żandary,
siwki - żywa
tradycja w
Wielkopolsce

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu
Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Badania w 4 miejscowościach: Siedlec, Chomętowo, Rakoniewice, Piłka

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Badania w 2018 r.:
Siwki w Chorzeminie
Muradyny w Walkowicach
Żandary na poznańskiej ławicy

Badania w 2019 r.:
Bery w Kamionnej
Podkoziółek w Jarząbkowie
Cymper w Zbaszynie

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

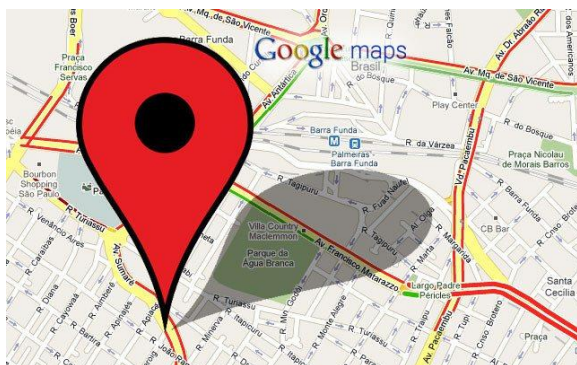
„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Ochrona krajobrazu kulturowego (wymiar społeczny)
- Rejestracja zgodna z etyką społecznych badań jakościowych
- Partycypacja społeczności lokalnych
- Edukacja regionalna
- Współpraca międzyśrodowiskowa i międzyinstytucjonalna
- Nowe technologie jako płaszczyna **WSPÓŁPRACY**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zostań Partnerem KSOW

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu
Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zarejestruj się na www.ksow.pl